

Kontext vzniku a přípravy bakalářské práce:

Volbu tématu ovlivnila praktická zkušenost, kterou Magda získala při práci s rómskými dětmi na základních školách. Téma chtěla soustředit na studium okolností, které ovlivňují vzdělávání rómských dětí a na důsledky jejich omezeného přístupu ke vzdělání. Shodli jsme se také na tom, že v práci uplatní etnografický metodologický přístup, pro který získala předpoklady svým dlouhodobějším pobytem mezi rómskými žáky. Konceptci práce, její strukturu a argumentaci však Magda připravovala samostatně. Neměl jsem možnost tyto aspekty práce ovlivnit. K práci se tedy vyjádřím s kritickým pohledem, jenž jsem neměl možnost uplatnit v průběhu přípravy práce.

Struktura práce:

V úvodu vysvětluje autorka aktuálnost tématu, důvody jeho volby a strukturu práce. Po úvodu je text sestaven do několika kapitol, které spolu souvisejí jen volně. Nejprve je předložen text o historii Rómů, podrobněji pak od doby jejich perzekuce nacisty a následných pokusů socialistického režimu o jejich integraci do většinové společnosti. Další část se týká empirických podkladů – projektu a výsledků kvalitativního výzkumu, který Magda sama provedla (záznam rozhovorů je v příloze). Zde jsou také formulovány hypotézy, které chce autorka svým empirickým výzkumem testovat. Čtvrtá kapitola se týká otázek sebeurčení rómské menšiny a její pozice v sociální struktuře společnosti. Zde jsou diskutovány jak koncepční určení (národ, většina, menšina, exkluze), tak předloženy některé datové podklady o vzdělanosti Rómů a toleranci většinové společnosti. V předposlední kapitole je uveden přehled projektů, které jsou realizovány ve vztahu k sociální situaci rómské menšiny, včetně vzdělávání rómských dětí. Práce je uzavřena závěrem, ve kterém se Magda vyslovuje také o výsledcích svého zkoumání ve vztahu k formulovaným hypotézám.

Dosažené poznatky a hodnocení práce:

Přínosem práce je terénní výzkum, který je příznivě metodologicky podložen jednak provedenými strukturovanými rozhovory, ale také bezprostřední zkušeností autorky se zkoumaným prostředím. Tato okolnost jí umožnila vhodně orientovat a připravit výzkum tak, aby diskursivně příhodný a interpretačně přínosný. S ohledem na úzký rámec a zaměřenost kvalitativního výzkumu bylo nutné opřít průkaznost autorčina zkoumání o solidní teoretickou oporu a vhodný výběr sekundárních pramenů. Toto se však zcela nezdařilo. Historizující exkurz i prezentace stratifikačních problémů sice předloženy, ale málo zapojeny do hypotéz. Toto se projevuje i v uspořádání textu. Např. problematika sociální struktury je diskutována až po uvedení hypotéz. Hypotézy jsou pak formulovány dosti obecně, takže jejich potvrzení je samozřejmé. Tím pádem také unikly některé zajímavé poznatky z rozhovorů (např. mezigenerační vlivy a jejich význam pro sociální mobilitu studované etnické skupiny). S ohledem na zvolené hypotézy bych také doporučoval věnovat pozornost spíše otázkám mobility než jen strukturním aspektům. Obdobnou námitku lze uplatnit i v hodnocení 5. kapitola. Má přehledový charakter a málo uplatňuje sociálněvědní nárok takové tematizace – uplatnění kritického pohledu plynoucího z výzkumných poznatků těchto oborů k dané tematice. Nelze neuvést i formální nedostatky: text je napsán čtivě, avšak s rušivým množstvím gramatických pochybení i překlepů.

Návrh kreditního hodnocení: práci hodnotím jako velmi dobrou v rozsahu 28-30 kreditů.

Müller Karel V Černošicích, 3. 8. 2007